

Roman Bartnicki

"Das Christusbild der paulinischen und johanneischen Schriften", Romano Guardini, Mainz-Paderborn 1987 : [recenzja]

Collectanea Theologica 58/4, 165

1988

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Romano GUARDINI, *Das Christusbild der paulinischen und johanneischen Schriften*, Mainz-Paderborn 1987, Matthias-Grünewald-Verlag — Verlag Ferdinand Schöningh, s. 230 (tom w ramach *Romano Guardini Werke*, wyd. Franz Henrich).

Romano Guardini należy do tych myślicieli niemieckich, których dzieła fascynują czytelników także po jego śmierci. Żył w latach 1885—1968; wykładał na uniwersytetach w Bonn, Berlinie, Tybindze i Monachium, gdzie od r. 1948 aż do przejścia na emeryturę posiadał katedrę chrześcijańskiego światopoglądu i filozofii religii. W serii *Romano Guardini Werke* w 1985 r. wznowiono trzy jego książki (wydane po raz czwarty lub piąty), w 1986 r. także trzy, w pierwszym półroczu r. 1987 już dwie. Także w latach wcześniejszych wznawiano jego prace; ukazały się też przynajmniej dwie pozycje omawiające jego dzieła i działalność. Recenzowany tom po raz pierwszy ukazał się w r. 1940.

W prezentowanej książce R. Guardini ukazuje obraz Chrystusa na podstawie pism Pawłowych i Janowych. Autor jest przekonany, że dla poprawnego odczytania Nowego Testamentu nie jest właściwe ani odtwarzanie historycznego Jezusa, ani tylko kerygmatyczne przepowiadanie Chrystusa. Na przykładzie pism Pawłowych i Janowych R. Guardini pokazuje, że wiara w Chrystusa oparta jest na osobie Jezusa z Nazaretu. Ze względu zaś na napięcie między nauką a przepowiadaniem widzi zadanie dla teologii, by w sposób odpowiedzialny przekazywała objawienie Boże w Jezusie.

Książka dzieli się na dwie części. W pierwszej, poświęconej obrazowi Chrystusa w pismach Pawłowych, autor ukazuje najpierw osobowość Pawła analizując zwłaszcza jego przeżycie pod Damazkiem. Stwierdziwszy, że dla zrozumienia sensu całego wydarzenia istotne znaczenie mają słowa Ananiasza: „Pan Jezus, co ukazał ci się na drodze, którą szedłeś, przysłał mnie, abys przejrzał i został napełniony Duchem Świętym” (Dz 9, 17), analizuje następnie rolę Ducha Świętego w dniu Zielonych Świątek i w życiu pierwotnego Kościoła. Rozpatruje tu m.in. fenomen proroctwa oraz próbuje ukazać przejawy oddziaływania Ducha Świętego na życie chrześcijańskie.

Chrystusa ukazuje autor wychodząc znowu od wizji pod Damazkiem, którą traktuje na równi ze starotestamentalnymi teofaniami. Chrystus „jest obrazem Boga niewidzialnego” (Kol 1, 15), czyli jest obrazem Ojca. Pisma Pawłowe przedstawiają Go jako Zbawiciela, który na końcu czasów przyjdzie, by dopełnić swego dzieła. Ponieważ z nauką Pawła o zbawieniu nierozdzielnie związane jest pojęcie łaski, autor poświęca jej jeden rozdział ukazując ją jako zasadniczą kategorię egzystencji chrześcijańskiej. Z Listu do Hebrajczyków jako najbardziej istotną wydobywa R. Guardini naukę o ofierze i kapłaństwie Chrystusa.

Część druga książki poświęcona jest obrazowi Chrystusa w pismach Janowych. Najpierw ukazuje autor znowu osobowość Jana, jego przeżycie Chrystusa, właściwości Janowego widzenia i przedstawiania. Za charakterystyczne dla Janowego myślenia uznaje R. Guardini jego wypowiedzi o sędzie i poznaniu Chrystusa. Jan walczy z gnozą. Ukazuje on Chrystusa jako Prawdę, Światło, Drogę, Słowo, jako Drogę i Bramę, jako życie. Na podstawie pism Janowych analizuje R. Guardini świadomość wiecznej egzystencji Chrystusa oraz Jego stosunek do Ojca i Ducha Świętego. Jan ukazuje Go jako Zbawcę. W ostatnim rozdziale przedstawiony jest obraz Chrystusa w Apokalipsie, zwłaszcza w wizjach.

Osoba i działalność Jezusa z Nazaretu fascynuje także wielu niechrześcijan. W nadzwyczaj interesujący sposób potrafił wydobyć obraz Chrystusa z pism Pawłowych i Janowych Romano Guardini. Dlatego słuszne się wydaje przypomnienie jego dzieła pomimo tego, że od napisania upłynęło już prawie pięćdziesiąt lat.

ks. Roman Bartnicki, Warszawa